

Илебездә 2013 елдан алып жирле вэидарә коне билгеләп үтелә. Бу вэ язмышларын муниципаль хезмәттә эшләп белән бәйләгән кешеләр бәйрәме. Беренче чиратта - авыл жирлекләре администрацияләре хезмәткәрләре һәм аларнын башлыклары коне. Шундый хезмәткәрләренен берсе кпв еллар буе Ромодан районы Алтар авыл жирлеген житәкләгән кеше, Менир Хафиз улы Кузаяев турында сойләргә телибез.

Авылда хезмәт эшчәнлеген Менир Хафиз улы 1991 елда «Шефная звезда» колхозы рәйсе урынбасары итеп башлай, шул вакыт анын рәйсе Гафият Рафат улы Аширов була. 1996-98 елларда, Г.Р.Ашировтан сон, Бясыр Исхак улы Нугаев эшли. Аннары 1998-2000 елга кадәр Яфуняев Менир Равильевич житәкләп ала.

Гафият Рафатович Аширов инициативасы белән, авыл хужалыгы предприятиесендә инкубатор, кош-корт фермасы тозелә; анда иткә кош-корт һәм йомырка житештерәләр. Менир Хафизович, кошчылык очен махсус жиһазлар сатып алу очен, Украинадагы Нежин шәһәрәнә барып, жиһазлар - оборудование китерә. Хужалык шулай ук ит, сот, бортекле һәм техник культуралар житештерә. Моннан тыш, ит эшләнмәләре, казылык һәм куертылган сот житештерү жайга салына. 2002 елдан башлап хужалык «АПО Элеком» жәмгыятьчелек бүлекчәсе була.

2000 елда Менир Хафиз улын жирле вэидарә башлыгы, ә 2006 елда Алтар авыл жирлеге администрациясе башлыгы итеп билгелиләр. Ул эш елларын жылы искә ала, гәрчә мәшәкәтләр дә кпв булса да.

- Мин вэ вазыйфамны 20 ел элек алдым, һәм газлаштыру авыл халкынын тормыш сыйфатын яхшырту очен беренче чираттагы бурыч булды. Газ челтәрәнә шәхси йортлар, мәктәп, медпункт, аннары авыл жирлеге администрациясе һәм мәдәният йорты тоташтырылды, - дип аңлатты Менир Хафизович. - Бүгенге кондә ботен авыл буенча газ үтә, торак фонднын 98% газ белән тәэмин ителгән. Безнен жирлектә ике процент яшь гаиләләр йортлар този. Сүз унаенда, агымдагы елнын беренче айларында авылда дүрт бала туды.

Хәзер жирлек территориясендә 980 кеше яши - бу 365 хужалык, шуна күрә эш һәрвакыт житәрлек. Авылдашларынын тормышын унайлы итү очен биредә тозекләндерү эшләре белән ныклап шогыльләнәләр. Берничә ел элек «Авыл территорияләрен комплексы

встерв» программасы буенча 7,5 км сууткөргеч челтәр тозелгән, яна су башнясы урнаштырылган. Первомайский урамын, зәрәтлөргә кадәр һәм Советская урамын, республикабызда бердән-бер Советлар вакытында да эшләп килгән мәчеткә кадәр тозелде. Салкыннарга кадәр, район житәкчесе һәм авыл халкы хатлары нәтижә бирсә, Октябрьская урамындагы юлны, перекресткага кадәр, барлығы 500 метрны ремонтларга кирәк булчак.

Менир Хафизовичнын даими кон- тролендә авылнын социаль объектлары: медицина пункты, ул эшләгән елларда тозелгән, мәктәп, авыл мәдәният йорты тора. Аларда да янарыш бара. Шулай итеп, Алтар мәдәният йортында жылылык системасын тулысынча алыштырганнар, коллектив откан грантка заманча жиһазлар сатып алганнар. Ө бер ай элек кенә, мәктәпнен «Туган якны ойрәнв» музеенын капитал ремонт үткөрөлгән яна экспозициясе ачылды.

- Менир Хафизович, кон кадагында торган пандемия турында да әйтеп китәр идегез?

- Пандемия вакытында без башка тобәклөрдән килгән авыл халкы белән дә элементгә кердек. Барлык саклык чараларын үтөргә һәм ике атналык карантин вакытында ойдә калырга кирәклеген анлаттылар. Азык - толек белән кибеткә мохтаж өлкән яшьтөгә кешелөргә волонтерлар йорде, - дип уртаклашты Менир Хафизович. - Якташлар мәжбүри чараларга бик теләп карадылар. Бу өлкөдә проблемалар тумалды.

Жирлектә мәшәкәтләр күп. Язгы жылы коннәр башлану белән дә проб- лемалар артты.

Авыл халкы йорт яны территорияләрен жыештыруга кереште һәм коры үлән яну куркынычы туды. Рес- публикабыз буенча да шунын аркасында янгыннар чыгуны ишетеп тордык. Ө Алтарда хөлләр башкача тора, Менир Хафиз улы Кузязев монын турында:

- Бәхеткә, жирлектә янгын сүндөрв машинасы һәм ирекле янгын дружинасы бар; алар янгын учагын сүндөрв очен санаулы минутларда, килеп житөләр, шалтырату алгач ук, - дип билгеләп үтте Менир Хафизович.

Сонгы ике ел эчендә авылда 15 урам яктырту ноктасы урнаштырылган, хөзер урамнарда төвлөкнен карангы вакытында якты була. «Без тормышны унайлырак итв очен авыл халкы очен эшлибез», - дип остөде башлык.

Узган ел Мордовия Республикасы житәкчелеге һәм Дөвлөт Советы депутаты А.И.Атласов ярдөме белән «Ро- моданово-Алтар-Белозерье» юлына капитал ремонт ясалган, шулай ук анын спонсорлык ярдөме белән авыл юлларында чокырлар да ремонтланган.

Алтар авыл жирлеге бюджетына 340 жир пай жирләреннән салым керә, алар бу жирләрне арендауачы «Элеком» жөмгыятьчелеге түли. Жир салымы шулай ук Р.А.Ишкининнан да керә; ул берничө ел элек гранд отты һәм дөвлөттән үсеш очен субсидия алды. Шул акчага техника һәм эре мөгезле терлек сатып алган. Фермер 9 га мөйданда азык культуралары үстерө. Моннан тыш, жир һәм милөк очен халыктан да салымнар керө.

Быел кыш юл читөндә авыл халкы чүп белән тутырылган пакетлар калдыру турында Менир Хафизович белән сойлөгән идөк, ө мин «Юлдаш» та язган идөм. Бу ситуацияне авыл житәкчесе тозөтергә ышандырды. Өйткөн сүз - каккан казык, дигөндөй, шулай булды да.

«Агымдагы елнын беренче апрелен- нән авыл жирлегендә «Рөмондис» компаниясе тарафыннан каты конкүрөш калдыкларын чыгару оештырылды, чүп тартмалары куелды. Хөзер ин кимендә 400 мен сум акча шул тартмалар мөй- данчыгын тозөклөндөрв очен кирәк», - дип уртаклашты Менир Хафизович.

2023 елда авыл жирлеге, Алтар авылынын ижтимагый территорияләрен тозекләндерү очен, «Заманча шәһәр тирәлеген формалаштыру» муниципаль программасында катнашырга планлаштыра. Моннан тыш, Октябрь урамы буенча автомобиль юлын ремонтлау да каралган. Планнары бар, авыл жирлеге хезмәткәрләре тырышлыгы белән алар тормышка ашырылыр дип ометләнәбез. Барысын да Алтар авылы халкы очен эшлиләр.

Наилә НАСЫРОВА